

Рейтинговий звіт PRKP 002-019 про оновлення кредитного рейтингу

Об`єкт рейтингування	ПАТ «Ідея Банк»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	24.01.2008 р.
Дата оновлення:	17.03.2017 р.
Кредитний рейтинг:	uaA+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитних рейтингів агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ПАТ «Ідея Банк» за 2015–2016 рр., а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторської перевірки наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу ПАТ «Ідея Банк»

Дата	24.01.2008	06.09.2011	22.03.2013	27.08.2013	30.08.2016	17.03.2017
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB+	uaBBB+	uaA	uaA	uaA+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підтвердження	підвищення	підтвердження	підвищення

Рівень кредитного рейтингу ПАТ «Ідея Банк» підтримується:

- наявністю підтримки з боку основного акціонера – польської фінансової групи «Getin Holding»;
- диверсифікацією кредитного портфеля та ресурсної бази за основними контрагентами;
- прийнятною валютною структурою ресурсної бази та клієнтського кредитного портфеля;
- високою ефективністю діяльності;
- диверсифікацією корпоративного кредитного портфеля та коштів суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності.

Рівень кредитного рейтингу ПАТ «Ідея Банк» обмежується:

- діяльністю у високоризиковому сегменті споживчого кредитування;
- залежністю від коштів фізичних осіб в умовах конкуренції на фінансовому ринку відносно залучення ресурсної бази на тлі складної соціально-політичної ситуації в країні;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники ПАТ «Ідея Банк»

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.04.16	01.07.16	01.10.16	01.01.17
Активи, млн. грн.	2259,93	2866,52	2899,64	2788,01	2735,47	2904,53	2968,97	3356,24
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	1872,89	2385,51	2556,61	2258,60	2263,23	2434,46	2481,80	2797,43
Кошти клієнтів, млн. грн.	1626,04	1934,04	2057,33	2264,74	2099,98	2301,66	2397,73	2779,55
Власний капітал, млн. грн.	267,28	337,46	349,01	147,58	153,89	242,53	249,98	284,30
Доходи, млн. грн.	524,13	827,62	840,93	1069,38	260,29	543,00	866,50	1168,44
Витрати, млн. грн.	516,13	818,70	830,19	1365,46	256,33	531,43	847,48	1115,10
Чистий операційний дохід	242,98	427,61	260,34	20,69	137,43	291,24	490,82	664,51
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	13,07	18,30	13,20	-357,83	4,95	14,25	23,23	65,19
Чистий прибуток, млн. грн.	8,00 ¹	8,93 ²	10,74 ³	-296,09 ⁴	3,96	11,57	19,02	53,34
Доходність активів (ROA) [*] , %	0,35	0,31	0,37	-	-	-	-	1,59
Доходність капіталу (ROE) [*] , %	2,99	2,65	3,08	-	-	-	-	18,76

¹ фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком 44,18 млн. грн.

² фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком 37,54 млн. грн.

³ фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком (84,4 млн. грн.)

⁴ фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком (293,74 млн. грн.)

^{*} значення на звітну дату

Резюме

Публічне акціонерне товариство «Ідея Банк» (далі – ПАТ «Ідея Банк» або Банк) працює на банківському ринку України з 1991 року. ПАТ «Ідея Банк» розташовано за адресою: 79008, м. Львів, вул. Валова, 11.

Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях.

ПАТ «Ідея Банк» має статус банку з іноземним капіталом та статус ощадного. У 2007 році Банк було придбано однією з найбільших у Східній та Центральній Європі фінансових груп Getin Holding S.A. (Республіка Польща), що динамічно розвивається. Getin Holding S.A. інвестує в компанії з високим потенціалом росту, що працюють у секторі фінансових послуг для приватних клієнтів та малого бізнесу. Холдинг фокусується на швидкозростаючих секторах ринку, таких як: роздрібні банківські послуги, автокредитування, лізинг, іпотека, посередництво в страхуванні. До складу Getin Holding S.A. входять Getin Noble Bank, Idea Bank Polska, Tax Care, Idea Expert, MW Trade, Idea Leasing. Getin Holding S.A. діє також на ринках за межами Польщі. В Східній Європі – ПАТ «Ідея Банк», Carcade, Idea Bank Rosja, Idea Bank Białoruś, Белорусский Банк Малого Бизнеса, Idea Bank Rumunia та Idea Leasing.

Головною метою холдингу є здобуття максимальної ефективності при утриманні помірної рівні інвестиційних ризиків.

Пряма участь Getin Holding S.A. у статутному капіталі ПАТ «Ідея Банк» становить 99,5878%. З моменту входження у Getin Holding S.A. Банком здійснено комплекс перетворень та нововведень, починаючи від стратегії розвитку і закінчуючи перебудовою внутрішньої структури управління і організації роботи банку. Інвестори принесли нові технології та інструменти, які добре зарекомендували себе на європейському ринку Getin Noble Bank – головний актив Getin Holding S.A.

Регіональна мережа Банку станом на початок поточного року була представлена 82 відділеннями. Найбільшу кількість точок продажів (загалом 48 відділень) зосереджено в Івано-Франківській, Київській, Дніпропетровській та Львівській областях. Відділення є повноправними представниками Банку у регіонах, провідниками єдиної банківської стратегії розвитку, засобом своєчасного оперативного обслуговування клієнтів, а також додаткового залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів.

ПАТ «Ідея Банк» у своїй діяльності орієнтується на обслуговування приватних осіб, проте надає широкий спектр послуг бюджетним установам та корпоративним клієнтам. Продуктовий ряд Банку постійно розширюється, що сприяє нарощенню клієнтської бази. Остання протягом минулого року зросла майже на 15,2 тис. осіб (на 7,3%) та станом на початок року перевищила 223,1 тис. осіб, понад 217,6 тис. з яких – приватні клієнти.

Залученню клієнтів сприяє також активний розвиток карткового бізнесу – ПАТ «Ідея Банк» співпрацює з МПС VISA (асоційований член з 2011 року) та

Master-Card (асоційований член з 2016 року). Партнерами з обслуговування БПК виступають банківські установи – члени мережі банкоматів «АТМОСфера».

Активні операції фондуються клієнтськими коштами та власним капіталом. Складна ситуація в країні негативно відображалася на обсязі власних коштів. Власники підтримували Банк шляхом надання коштів на умовах субординованого боргу та нарощення статутного капіталу, в т. ч. за рахунок спрямування частини коштів, що надавалися на умовах субординованого боргу. В минулому році прибуткова діяльність Банку сприяла нарощенню власних коштів. Якість власного капіталу ПАТ «Ідея Банк» задовільна, рівень капіталізації прийнятний.

Основною складовою ресурсної бази ПАТ «Ідея Банк» протягом аналізованого періоду є кошти клієнтів. Міжбанківські запозичення протягом тривалого часу також були вагомою складовою пасивів Банку, проте наразі заборгованість перед банками, у т. ч. й перед регулятором відсутня.

З метою диверсифікації ресурсної бази Банк емітував власні боргові цінні папери – облігації серій А, В, С та D загальним обсягом 215 млн. грн. Зобов'язання перед кредиторами було виконано вчасно та в повному обсязі.

В IV кварталі 2015 року Банк розпочав залучення коштів шляхом розміщення короткострокових ощадних (депозитних) сертифікатів. Здебільшого кошти залучалися у ВКВ.

Клієнти розміщують кошти переважно на довгостроковій основі та в національній валюті. Депозитному портфелю притаманна добра диверсифікація за основними вкладниками, а портфелю коштів суб'єктів господарювання – задовільна диверсифікація за видами економічної діяльності.

Ресурсна база диверсифікована за основними кредиторами, проте в цілому основне джерело залучення коштів – приватні клієнти. Стійка залежність Банку від коштів фізичних осіб (станом на початок поточного року формували близько 64% пасивів) підвищує чутливість до впливу негативної, у т. ч. неперевіреної інформації. Якість ресурсної бази ПАТ «Ідея Банк» задовільна.

Кредитний портфель клієнтів залишається основною складовою активів. У його структурі за строками користування кредитними коштами переважають довгострокові кредити, за валютою кредитування – кредити у національній валюті, а за цільовим призначенням – кредити в поточну діяльність. Іпотечне кредитування суб'єктів господарювання у II півріччі минулого року сприяло підвищенню частки іпотечних кредитів у кредитному портфелі юридичних осіб до 35%, у кредитному портфелі клієнтів – майже до 8%. Наразі Банк надає бланкові готівкові кредити.

Клієнтський кредитний портфель диверсифікований за основними позичальниками. Разом з тим, чутливість Банку до кредитного ризику підвищує структура забезпечення клієнтського кредитного портфеля (у структурі врахованого забезпечення за наданими кредитами переважає застава, віднесена до III та IV груп за рівнем ліквідності) та строковість користування кредитними коштами (довгостроковими кредитами сформовано більше 4/5 обсягу портфеля). Натомість,

диверсифікація кредитного портфеля корпоративних клієнтів за видами економічної діяльності нівелює чутливість Банку до галузевого ризику.

Якість клієнтського кредитного портфеля задовільна – частка простроченої заборгованості перебуває в межах 4%. Разом з тим, заборгованість IV та V категорій якості загалом перевищує 8%, що свідчить про наявність потенційно проблемної заборгованості. Працівниками юридичної та інших служб проводиться робота щодо примусового стягнення проблемної заборгованості, проте Банк має історію втрат від активних операцій.

Якість портфеля цінних паперів висока.

Високоліквідні активи, обсяг яких суттєво варіювався впродовж аналізованого періоду, підтримуються в обсязі, достатньому для обслуговування клієнтів та виконання власних зобов'язань Банку. Станом на початок поточного року основними складовими високоліквідних активів були ОВДП та боргові цінні папери НБУ, що забезпечують прийнятний рівень доходності за відсутності кредитних ризиків, кошти на НОСТРО рахунках та на коррахунку в НБУ.

Показники ліквідності перевищують нормативні значення, встановлені НБУ. Значення показника швидкої ліквідності, який характеризує здатність розраховуватись за поточними зобов'язаннями, є високим.

Якість активів ПАТ «Ідея Банк» задовільна. Резерви, сформовані для відшкодування можливих втрат від активних операцій, відповідають розрахунковій сумі. Прострочена заборгованість за кредитами клієнтів покривається сформованими резервами більше ніж удвічі.

Протягом аналізованого періоду обсяг загальних адміністративних витрат відносно обсягу валового доходу був задовільним.

Валютно-курсіві коливання та переуступка проблемної заборгованості третім особам з дисконтом у 2015 році чинили тиск на ефективність діяльності та разом із відрахуваннями на формування резервів під активні операції (в структурі витрат перевищили 18%) зумовили від'ємне значення фінансового результату.

Суттєве нарощення чистого операційного доходу, що насамперед зумовлене нарощенням чистого процентного та чистого комісійного доходу, незважаючи на збільшення обсягу загальних адміністративних витрат, дало можливість спрямувати значний обсяг коштів на формування резервів під активні операції (у структурі витрат перевищили 36%) та отримати позитивний фінансовий результат за підсумками минулого року.

У минулому році ПАТ «Ідея Банк» допускав порушення нормативу адекватності регулятивного капіталу та нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента. Спрямування частини коштів, що залучалися на умовах субординованого боргу, на нарощення статутного капіталу сприяло нарощенню обсягу та покращенню структури регулятивного капіталу та забезпечило дотримання Банком економічних нормативів, встановлених НБУ.

ПАТ «Ідея Банк» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного ризику та ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

Стратегія розвитку ПАТ «Ідея Банк» передбачає: підтримку ліквідності та оптимальної структури активів та пасивів; максимізацію доходів бізнесу через ефективне використання вільних ресурсів з дотриманням визначеного ступеня ризику та використання залучених через випуск облігацій ресурсів; завоювання лідируючих позицій на українському ринку автомобільного кредитування фізичних осіб; збільшення частки на ринку споживчого кредитування фізичних осіб за рахунок розвитку нових методів продажу, у т. ч. дистанційного кредитування; розвиток сучасного інтернет-банкінгу та страхового посередництва; проведення операцій з фінансовими установами; співпрацю з фінансовими інституціями; підвищення безпечності та надійності Банку.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ПАТ «Ідея Банк» підвищено до рівня uaA+, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

О. В. Шубіна

**Начальник відділу рейтингів банківських
установ**

Г. П. Винник

Додатки

Дані балансу ПАТ «Ідея Банк», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.04.16	01.07.16	01.10.16	01.01.17
Активи								
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	68,16	166,68	60,46	94,21	113,23	131,02	115,18	202,94
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	80,79	8,33	323,13	50,00	105,50	239,93	194,39	367,05
Кошти в інших банках	353,54	208,12	87,33	223,97	144,37	132,66	157,36	154,69
Кредити клієнтам	1762,75	2494,39	2279,76	2327,32	2352,87	2417,80	2584,83	2664,80
Цінні папери	2,51	4,77	5,48	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Довгострокові вкладення	108,16	124,10	107,13	102,87	99,63	102,77	102,19	108,54
Нараховані доходи	51,67	145,19	229,81	68,42	77,64	80,07	82,95	84,13
Резерви	-188,61	-373,56	-303,13	-194,43	-283,32	-314,77	-392,35	-329,99
Інші активи	20,96	88,50	109,69	115,57	125,49	114,98	124,34	103,99
Разом активів	2259,93	2866,52	2899,64	2788,01	2735,47	2904,53	2968,97	3356,24
Зобов'язання								
Заборгованість перед НБУ	0,98	0,00	125,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	279,47	350,04	137,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	221,65	529,18	380,20	574,32	464,72	558,36	575,65	677,98
Кошти фізичних осіб	1404,39	1404,86	1677,13	1690,42	1635,22	1743,30	1822,08	2101,57
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	104,01	29,48	118,55	195,33	160,23	131,99	73,96
Субординований борг	0,00	23,20	96,44	146,75	160,31	72,08	75,16	78,88
Нараховані витрати	34,35	48,95	56,34	41,19	45,16	42,88	46,61	54,92
Інші зобов'язання	51,81	68,82	48,58	69,19	80,80	85,14	67,50	84,62
Разом зобов'язань	1992,65	2529,06	2550,63	2640,42	2581,59	2662,00	2718,98	3071,93
Власний капітал								
Сплачений статутний капітал	160,00	193,79	186,18	257,61	257,61	338,64	338,64	298,74
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	40,86	100,43	118,15	157,14	157,14	157,14	157,14	197,04
Результат минулих років	24,11	1,18	1,18	0,90	-292,84	-292,84	-292,84	-292,01
Результати переоцінки	34,31	33,12	32,75	28,02	28,02	28,02	28,02	27,19
Фінансовий результат поточного року	8,00	8,93	10,74	-296,09	3,96	11,57	19,02	53,34
Разом власного капіталу	267,28	337,46	349,01	147,58	153,89	242,53	249,98	284,30

Дані звіту про фінансові результати ПАТ «Ідея Банк», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.04.16	01.07.16	01.10.16	01.01.17
Доходи								
Процентні доходи	256,64	546,40	659,50	836,56	206,14	428,04	671,11	923,93
Комісійні доходи	166,88	238,53	157,61	194,91	55,65	112,30	183,88	222,55
Результат від торговельних операцій	2,03	2,26	-56,96	-37,29	-4,80	-3,73	-1,39	1,06
Інші операційні доходи	97,45	37,38	77,83	60,09	3,29	6,37	12,84	19,40
Інші доходи	0,66	2,40	1,94	1,27	0,01	0,02	0,06	1,50
Повернення списаних активів	0,47	0,66	1,01	13,84	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходи	524,13	827,62	840,93	1069,38	260,29	543,00	866,50	1168,44
Витрати								
Процентні витрати	248,09	337,94	490,88	555,18	107,43	210,98	310,48	414,32
Комісійні витрати	1,70	3,97	7,45	9,78	2,81	6,02	10,51	16,42
Інші операційні витрати	30,23	55,04	79,31	468,62	12,61	34,74	54,63	71,69
Загальні адміністративні витрати	111,01	145,51	154,41	142,92	42,32	84,14	128,04	196,86
Відрахування в резерви	120,04	266,86	95,68	250,71	90,17	192,88	339,61	403,96
Податок на прибуток	5,07	9,37	2,46	-61,75	0,99	2,68	4,20	11,85
Всього витрати	516,13	818,70	830,19	1365,46	256,33	531,43	847,48	1115,10
Фінансовий результат	8,00	8,93	10,74	-296,09	3,96	11,57	19,02	53,34